

Landsfundur Javnaðarfloksins 1997



Frá landsfundi Javnaðarfloksins í Klaksvík seinasta vikuskifti. Árni Joensen og Eyðgunn Samuelsen skrivarar, Jóannes Eidesgaard, formaður og Vilhelm Johannesen, fundarstjóri meiri pening enn tveir álfingar.

EIRIKUR LINDENSKOV

Kommunuskuldin er ein landstrupulleiki

– Kommunusamanleggin í sjálvum sær loysir ongar trupulleikar. Vit skulu skapa fortreytirnar í økjum í landinum so mikið góð, at samanlegging heldur verður ein avleiðing enn treyt, sigur Jóannes Eidesgaard

– Tað er ógvuliga týðningarmikið hjá føroysku flokkunum at finna út at, hvat teir halda um kommunubyggingin í landinum, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Harvið eiga vit eisini at finna fram til, hvussu búsetingarmynstrið í landinum skal vera. Eg dugi at siggja fyri mær, at onkrar bygdir fara at doyggja út. Hesum fáa vit kanska ikki beinleiðis steðgað, tí tað eru bygdur, har tey ungu eru farin, og vit kunnu ikki tvinga tey at flyta aftur. Men hinvegin er tað av ógvuliga stórum týðingini at økini í landinum ikki doyggja út.

Hann heldur, at fyrir at fáa fólk at trívast í ymsu økjum í landinum, so mugu vit skapa viðurskiftini soleiðis, at tað verður áhugað, at búgva í ymsu økjum. – At økini trekkja fólk til sín.

– Tað krevur so m. a. at almenna umsitingin verður mifirrað - at ávisar uppgávur hjá tí almenna verða fluttar út í lokalu økini, har hetta

eisini væl kann umsistast. Vit hava dømi um, at Almennastovan hevur flutt deildir út í lokalu økini, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Tað ber væl til at samskipa ymsar tænastur í økjum við fleiri bygdum, eitt nú almennatænastu, heilsutænastu, skúlaverk o. a. Á hendan hátt sleppa vit undan at tvinga kommunur at leggja saman - tí tær samstarva tá kortini.

– Bara tað at noyða kommunur at leggja saman loysir ongar trupulleikar - heldur ikki skuldartrupul-

leikan. Men skipa vit viðurskiftini soleiðis, at kommunur í økjum fara at samstarva, so verður kommunusamanleggin ikki ein treyt, men kanska heldur ein avleiðing, um kommunurnar fá finna fram til, at tær skipa viðurskiftini betur við at leggja saman.

Jóannes Eidesgaard sigur, at bólkurin í Javnaðarflokkinum, sum hevur arbeitt við kommunusurninginum hevði gjørt eitt greitt byti millum kommunuuppávur og landsuppávur. Slagorðið var eisini at »har sum vit

valda, skulu vit gjalda«, og hetta dámar Jóannesi Eidesgaard væl.

Jóannes Eidesgaard heldur, at Eilif Samuelsen ikki hevur rætta táknið á hesum trupulleikanum. – Eg haldi, at hann loysir málið úr skeivum endanum. Heldur enn at noyða kommunurnar saman, so átti hann at skapt teimum betri fortreytir, so samanleggingin í sjálvum sær ikki var nakar trupulleiki.

Landsfundurin viðgjörði eisini skuldarsurningin.

– Hesin trupulleiki er so stórur, at hann loysist ikki við verandi kommunuloysn. Tí eiga vit at finna aðra

loysn.

– Vit eiga eisini at leggja okkum í geyma, at kommunurnar eru so ymiskt fyrir figgarliga. Millum hægsta og lægsta skattaprosent eru 7%. Hetta kann føra til, at fólk flyta úr teimum mest skuldarbundnu kommunum. Samferðslan eru jú góð, leggur Jóannes Eidesgaard afturat.

– Vit verða noydd at sanera kommunuskuldina so ella so. Hetta kann gerast við, at vit sanera ovasta partin av skuldini, so allar kommunurnar verða eins væl fyrir. So eiga vit at seta treytir við, eitt nú at kommunurnar ikki kunnu skylda

Jóannes Eidesgaard nemur eisini við, um tað nú er so rætt at geva landsstýrunum skuldina fyrir, at kommunurnar eru slopnar at læna so nógv pengar.

– Hatta er ov biligt. Kommunurnar hava jú sjálvar skyldina - hóast landsstýrið ikki hevur steðgað teimum. Men hinvegin, so kunnu vit ikki geva uppvaksandi ættarliðnum skuldina, og tí er tað ein landsuppávur at loysa trupulleikan.

– Og at enda leggur hann afturat.

– Tá vit kunnu brúka 2,7 milliardir krónur at bjarga Føroya Banka og harvið vinnulívi, handilsvirkjum, skipum o. ø., hví skulu vit so ikki eisini kunna bjarga føroysku kommununum - har er tað so kjót og blóð, vit tosa um, sigur hann at enda við Sosialin

Stovna alment sildafelag

EIRIKUR LINDENSKOV

Á landsfundinum vóru nógvar ræddir frammi um at gera okkurt burtur úr sildini, sum nú er komin aftur. Vit hava seinastu tíðina hoyrt, at nótabátarnir eru farnir til Noregs, tí har er betur prísur - og sildin seld til matna.

– Eg minnst, tá sildin kom, at Ivan Johannesen undirstrikaði, at vit máttu fáa annað burtur úr henni, enn at koyra hana í hvørnina í Fuglafirði, sigur Jóannes Eidesgaard. Men enn er einki gjørt. Føroyingar hava

kvotu upp á 80.000 tons, men saman við tí, vit kunnu veita av russisku kvotuni, 50.000 tons, kunnu vit veita 130.000 tons av sild. Aftur at hesum kunnu vit keypa frá øðrum, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Javnaðarflokkurin hevur altíð sagt og hildið upp á, at har tað privata ikki røkkur, skal tað almenna taka við. Tað privata røkkur ikki at fáa nóg mikið burtur úr sildini, og tí má tað almenna nú taka aktiv stig í hesum máli.

– Landsfundurin tók undir við, at tað almenna stovnar eitt partafelag, har privatir eisini kunnu vera

við. Nevnt var, at 15 milliðnir kunnu setast í felagið, sum veruliga fekk mogleikar at gera nakað burtur úr sildini, sigur Jóannes Eidesgaard.

Hann leggur afturat, at vit mugu smíða meðan jarnið er heitt. Sidlin var brutur í 28 ár, hvussu leingi vit nú hava hana, vita vit ikki. Men í 50'um og 60'um var stórt virksemi á landi av sildini - hetta eiga vit at royna enn einaferð - og tað almenna eigur at ganga á odda...

BRÚKIÐ BERT

BESTU TØÐINI

Eftir nógvur og drúgvur taðingarroyndir kunnu vit bjóða bestu tøðini til føroyskt jarðar- og urtagarðsbrúk. Tað verðið seg

GRASTØÐ - EPLATØÐ - ella til onnur endamáli

MEM

FÓÐUR

Kollafjørður
Bryggjan
Tlf. 21478

Tórshavn
Vegurin Langi
Tlf. 21300

OPIÐ

VÁRIÐ/
SUMMARÍÐ '97

Kollafjørður

Mánadag-fríggjadag
kl. 8.00-12.00
kl. 13.00-17.30
Leygardag
kl. 09.00-12.00

Havn

Mánadag-fríggjadag
kl. 8.00-17.30
Leygardag
kl. 11.00-13.00